

Verslag
Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding
19 april 2021, MS Teams

Aanwezig: zie aanwezigheidslijst.

Verontschuldigd: Ralf Berensmeier (Kreis Wesel), Lisa Sofie Helm (Bezirksregierung Düsseldorf), Astrid Hubbers (Euregio Rijn-Waal)

Punt 1 Opening en begroeting

De voorzitter, de heer Van Soest (Gemeente Boxmeer) heet alle aanwezigen digitaal van harte welkom.

Er zijn geen aanvullingen m.b.t. de agenda, deze wordt aldus ongewijzigd vastgesteld.

Punt 2 Vaststelling verslag van de vergadering d.d. 26 oktober 2020

Er zijn geen vragen of opmerkingen naar aanleiding van het verslag.

Besluit:

Het verslag van de vergadering d.d. 26 oktober 2020 wordt ongewijzigd vastgesteld.

Punt 3 Corona-ontwikkelingen

Op verzoek van de voorzitter licht de heer Kamps de actuele situatie toe. De heer Kamps geeft aan, dat de inschaling van Nederland tot hoogrisicogebied door Duitsland tot veel onzekerheid in de grensregio heeft geleid. Het GrensInfoPunt heeft de afgelopen twee weken heel veel vragen gekregen en de website was op sommige momenten zelfs overbelast. Op dit moment lijkt de rust terug te keren. De mededeling van het Duitse ministerie van Volksgezondheid, dat ook grenspendelaars, die in Nederland woonachtig zijn, zich kosteloos in Duitsland kunnen laten testen heeft tot ontspanning geleid. Ook helpt het, dat Duitse werkgevers sinds 19 april verplicht zijn om hun werknemers gratis zelftests aan te bieden. De maatregelen zijn in zoverre effectief, dat er op de parkeerplaatsen bij de supermarkten en bij de tankstations nauwelijks nog Nederlandse auto's te bekennen zijn. Dit vanwege het feit, dat een negatieve coronatest voor binnenkomst in Duitsland verplicht is en deze in Nederland niet gratis te verkrijgen zijn. Een tweede probleem dient zich echter al weer aan en deze keer aan Nederlandse kant. Nederland plant namelijk een verplichte quarantaine voor iedereen, die Nederland vanuit een risicogebied binnenkomt. Er zijn wel diverse uitzonderingen voorzien, maar dit zal ongetwijfeld tot nieuwe vragen leiden.

De heer Kamps vraagt vervolgens de heer Böhmer hoe hij als burgemeester van Kranenburg deze ontwikkelingen ziet. De heer Böhmer bevestigt het beeld dat de heer Kamps heeft geschetst en geeft aan, dat het kleine grensverkeer de facto is opgehouden te bestaan. Een van de supermarkten heeft inmiddels een sneltestcentrum geopend. Over het algemeen genomen is de situatie niet bevredigend. De heer Böhmer spreekt tenslotte de verwachting uit, dat de uiteindelijke economische schade van deze maatregelen pas over een jaar echt duidelijk zal zijn.

De heer Van der Meer (Gemeente Renkum) vraagt hoe het besluitvormingsproces is verlopen. De heer Kamps geeft aan, dat het besluitvormingsproces in Duitsland vergelijkbaar is met Nederland. Het RKI, vergelijkbaar met het Nederlandse RIVM adviseert de Duitse bondsregering over maatregelen, die passen bij de actuele corona-situatie en heeft voor Pasen aangegeven, dat de situatie in Nederland aanleiding geeft om Nederland tot hoogrisicogebied in te schalen. Het RKI baseert zich hierbij onder andere op het aantal besmettingen per 100.000 inwoners per week. Als dit aantal boven de 200 ligt, kan een land tot hoogrisicogebied verklaart worden. In Nederland wordt deze grens al langere tijd overschreden en ook actueel ligt dit getal in Nederland tussen de 300 en 400. In Kleve is dit

net iets boven de 150. De inschaling tot hoogrisicogebied betekent, dat de regelingen van de Bund gelden en de deelstaten minder speelruimte hebben. Daardoor is de bekende 24-uursregeling voor het kleine grensverkeer komen te vervallen. Op het gebied van de testen heeft Nordrhein-Westfalen de kleine speelruimte zo goed mogelijk benut en bijvoorbeeld voor grenspendelaars en noodzakelijk familiebezoek de geldigheid van een test op 72 uur gezet. Toen duidelijk werd, dat deze maatregelen er aan zaten te komen heeft Nordrhein-Westfalen hier intensief met Nederland over overlegd in de Cross Border Taskforce Corona, waar ook België bij is aangesloten. De Euregio's worden wekelijks door deze taskforce bijgepraat en hebben en doen nog steeds diverse suggesties gedaan om het essentiële verkeer mogelijk te maken. In dit verband haalt de heer Kamps nogmaals aan dat de sneltestcapaciteiten in Duitsland nu ook kosteloos voor niet in Duitsland woonachtige mensen beschikbaar staan. Hier is veel voor gepleit, ook voor een Nederlandse oplossing, maar hier heeft men helaas nog niets kunnen bereiken.

Mevrouw Kalthoff (Gemeente Arnhem) vraagt hoe het digitale spreekuuraanbod van het GrensInfoPunt bekend gemaakt wordt en of er contact is met het expatcentre van de Universiteit Wageningen. De heer Kamps geeft aan dat dit aanbod zowel via de social media als via persberichten wordt gepromoot. Met betrekking tot de tweede vraag geeft de heer Kamps aan, dat het expatcentre bekend is, maar hier geen structurele contacten mee zijn. Hij zal dit nog eens met het GrensInfoPunt bespreken.

De heer Bakker (Gemeente Nijmegen) spreekt zijn waardering uit voor het vele werk dat de medewerkers van de Euregio en het GrensInfoPunt in deze hebben verzet. Verder vraagt hij hoe kansrijk een bufferzone van bijv. 25 km aan weerszijden van de grens, waar binnen de maatregelen niet gelden, zou zijn. Of dat de grote verschillen in het aantal besmettingen dit kansloos maakt. De heer Kamps geeft aan dat het instellen van een dergelijke bufferzone niet tot de regionale bevoegdheden valt en dat de verschillen op dit moment inderdaad te groot zijn. Daarnaast is het ook de vraag hoe je een dergelijke zone kunt handhaven.

De heer Franken (Kreis Kleve) vraagt waarom Duitsland wel een kosteloos sneltestaanbod heeft en Nederland niet. De heer Kamps geeft aan, dat dit ligt in de aanpak van de pandemie. Duitsland heeft er voor gekozen om door heel veel te testen het aantal besmettingen te beperken en tegelijkertijd voor de mensen weer wat meer mogelijk te maken. Nederland heeft deze strategie (nog) niet, misschien dat dit veranderd. Nederland voert de tests nu al wel in op scholen en deze worden ook door de Rijksoverheid vergoed. Nederland weet ook dat Duitsland deze strategie heeft, maar dit heeft in Nederland niet tot een verandering geleid.

Besluit:

Het agendapunt wordt ter kennisgenomen.

Punt 4 Euregionaal Mobiliteitsplan

Op verzoek van de voorzitter leidt de heer Kamps dit punt kort in. De heer Kamps geeft aan dat het voorstel voor een Euregionaal Mobiliteitsplan van de Euregioraad kwam. Hiervoor is vervolgens een INTERREG-project ontwikkeld, dat in oktober vorig jaar is goedgekeurd. Inmiddels is de opdracht voor het opstellen van dit plan aanbesteed en heeft het Loendersloot Groep de opdracht gekregen. Loendersloot werkt in dit kader samen met IGS Consultants en Jan Oostenbrink. Op dit moment is de desk research in volle gang. Vandaag wordt de stand van zaken en de verdere aanpak toegelicht. De voorzitter geeft het woord aan de heren Loendersloot, Vieten en Oostenbrink. De heer Vieten van IGS licht de stand van zaken met betrekking tot de desk research toe en gaat vervolgens in op de stakeholder meetings die voor mei en juni op de agenda staan. Ook schets hij het verdere verloop van het project. De presentatie met alle informatie is bij dit verslag gevoegd.

De heer Van Soest bedankt de heer Vieten voor de heldere toelichting en vraagt of er naar aanleiding van de presentatie nog vragen zijn.

De heer Van de Zande (Gemeente Apeldoorn) vraagt wanneer de casussen worden opgeleverd en of deze al vaststaan. De heer Loendersloot geeft aan, dat de casussen op basis van de opbrengsten van de desk research en de stakeholdermeetings zullen worden gekozen. Vervolgens zullen de casussen worden uitgewerkt.

Mevrouw Kalthoff geeft aan, benieuwd te zijn naar de uiteindelijke aanbevelingen en doet de suggestie om ook de provincie Gelderland actief te betrekken, om zo te bewerkstellingen dat in de nieuwe ov-concessie ook voldoende aandacht is voor grensoverschrijdende verbindingen. De heer Loendersloot geeft aan, dat er contact is met de provincie Gelderland, maar dat de suggestie m.b.t. de concessies zeker ter harte genomen zal worden.

De heer Franken vermeldt in dit kader, dat de Kreis Kleve een nieuwe haalbaarheidsstudie gepland heeft naar de reactivering van de spoorverbinding Kleve-Nijmegen. Men heeft de Kreistag verzocht om hier de komende twee jaar 150.000 euro voor beschikbaar te stellen. Verder vraagt hij of de Kreise en provincies ook voor de stakeholdermeetings worden uitgenodigd. Dit is het geval.

De heer Van Soest bedankt de deelnemers voor hun inbreng en geeft aan dat de verwachtingen hoog gespannen zijn.

Besluit:

Het agendapunt wordt ter kennisgenomen.

Punt 5 Strategische Agenda 2025+ en Interreg VI Deutschland-Nederland

De heer Kamps licht dit agendapunt toe en geeft aan dat er, zoals in de toelichting vermeld, tijdens de informele Euregioraadsvergadering over mogelijke prioriteiten binnen de in de Strategische Agenda 2025+ vastgelegde grensuitdagingen is gesproken. Ook over het nieuwe Interreg-programma is langer gesproken.

De inhoudelijke voorbereidingen voor het nieuwe programma lopen inmiddels meer dan een jaar. De thematische focus ligt inmiddels vast en is in een openbare consulatie ook aan het brede publiek voorgelegd. Hier zijn een 40-tal reacties op binnen gekomen. Deze worden op dit moment allemaal beantwoord. Er zijn vier prioriteiten vastgelegd:

1. Een sterkere economie (bijv. innovatie, ondersteuning mkb)
2. Een groenere regio (bijv. duurzaamheid, klimaat, energie)
3. Een sociale grensregio (bijv. onderwijs, arbeidsmarkt, buurtaal en zorg)
4. Een Europa dichterbij de burger (bijv. People to People, mini-projecten)

Deze punten hebben de Interreg-partners (Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Nordrhein-Westfalen, Niedersachsen, de 8 grensprovincies, de drie Bezirksregierungen en de vier Euregio's in overleg bepaald.

Er is op dit moment nog discussie over de omvang van het programmagebied. De Europese Commissie wil terug naar kleinere programma-gebieden, omdat er gecorrigeerd voor de inflatie minder budget voor Interreg beschikbaar is. Voor onze Euregio zou dit betekenen, dat aan Nederlandse kant de regio's Veluwe en Zuid-West-Gelderland niet langer tot het programmagebied zouden behoren. Meedoen in projecten blijft weliswaar mogelijk, maar desondanks is deze verkleining niet wenselijk, omdat met name de Veluwe met Ede-Wageningen en Apeldoorn heel belangrijk is voor de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van o.a. food en duurzaamheid. Het Comité van Toezicht heeft inmiddels via de lidstaten laten weten, het hier niet mee eens te zijn en pleit voor het behoud van het huidige programmagebied.

Het staat op dit moment nog niet definitief vast, hoeveel middelen er in het kader van Interreg VI voor de periode 2021-2027 zijn vastgesteld. Eerder was het vermoeden, dat het budget ongeveer gelijk zou blijven of misschien zelfs zou dalen. Inmiddels is duidelijk dat het totale EU-budget ongeveer 8 miljard euro is. In Duitsland zijn de onderhandelingen tussen de

Bund en de deelstaten over de verdeling van de EU-middelen inmiddels afgesloten en lijkt er vanuit Duitsland ca. 15 miljoen extra te komen voor Deutschland-Nederland. In Nederland lopen de onderhandelingen nog, maar ook hier lijkt er een kleine plus te komen. Dit zou betekenen dat het beschikbare EU-budget van 222 miljoen naar ca. 240 miljoen euro zou stijgen. De heer Kamps geeft aan hier niet ontevreden mee te zijn.

Mevrouw Kalthoff en de heer Van de Zande vragen of het nog mogelijk is om voor het behoud van het huidige programmagebied te lobbyen. De heer Kamps geeft aan dat een gerichte lobby nog zeker mogelijk is, bijvoorbeeld via bekende Europarlementariërs, die weer contacten hebben bij de Europese Commissie en bijvoorbeeld de DG Regio. Wel is er enige haast bij, aangezien de Europese Commissie er naar streeft, dat de programma's vanaf juni ter goedkeuring kunnen worden ingediend en daarvoor moeten de programmagebieden bekend zijn. De heer Van de Meer geeft aan, dat Renkum samen met Wageningen al contact heeft gezond met mevrouw Strik, een Europarlementariër. Op navraag van de voorzitter geeft de heer Kamps aan, dat de Euregio Rijn-Waal graag bereid is mee te denken en aanvullende informatie voor concrete lobbyactiviteiten te verstrekken, mocht dit gewenst zijn.

De voorzitter sluit dit agendapunt af met de opmerking dat de urgentie voor de lobby hoog is.

Besluit:

Het agendapunt wordt ter kennisgenomen.

Punt 6 INTERREG VA Deutschland-Nederland

Punt 6a Stand van zaken INTERREG VA Deutschland-Nederland

Punt 6b Actuele stand van zaken People to People

De heer Kamps geeft aan, dat in principe alle middelen zijn gecommiteerd. Wel komen er nog wat middelen vrij door projecten die afsluiten. Deze vrijgevallen middelen komen toe aan de reserve-projecten. De heer Kamps en mevrouw Arnzt geven vervolgens aan, dat de Euregio Rijn-Waal een verzoek heeft gedaan om vrijgevallen middelen binnen prioriteit 2 aan het kaderproject People to People toe te kennen. Binnen het kader project staan er veel projecten op de wachtlijst en er zijn op dit moment niet voldoende middelen beschikbaar.

Mevrouw Kalthoff vraagt hoe er bekendheid wordt gegeven aan het feit, dat er nog middelen beschikbaar zijn. De heer Kamps geeft aan, dat dit slechts beperkt het geval is en dat er op dit moment nog zoveel projecten in de wachtrij staan, dat men voorzichtig is met extra bekendheid. Ook moeten de projecten uiterlijk mei/juni volgend jaar afsluiten, zodat er ook niet heel veel tijd is voor nieuwe projecten om het gehele traject te doorlopen.

Besluit:

De agendapunten 6a en 6b worden ter kennisgenomen.

Punt 7 Subsidieaanvragen mini-projecten

**Punt 7a Stand van zaken aanvragen mini-projecten Kaderproject Prioriteit II
INTERREG V**

**Punt 7b Stand van zaken budget mini-projecten Kaderproject Prioriteit II
INTERREG V**

De heer Kamps merkt met betrekking tot het beschikbare budget op, dat mochten er binnen het kaderproject binnen het budget voor de mini-projecten toch middelen overblijven, deze ook voor de People to People projecten kunnen worden ingezet. Mevrouw Arntz vult aan, dat het er op lijkt, dat ook de mini-projecten weer beginnen aan te trekken.

Besluit:

De agendapunten 7a en 7b worden ter kennisgenomen.

Punt 8 Mededelingen / Rondvraag

Punt 8a 50 jaar Euregio Rijn-Waal

Mevrouw De Ruiter licht dit agendapunt op verzoek van de voorzitter kort toe en geeft aan, dat geprobeerd wordt om toch op zoveel mogelijk alternatieve manieren aandacht aan het jubileum te besteden, nu fysieke ontmoetingen voorlopig niet mogelijk zijn en verwijst naar het overzicht in de toelichting.

De heer Rashid doet de suggestie om een reis voor contactpersonen te organiseren.

Mevrouw Kalthoff doet de suggestie om aan te sluiten bij het democratiefestival, dat op 3 en 4 september in Nijmegen-Lent zal plaatsvinden.

Besluit:

De voorstellen van de commissie-leden worden bij de verdere planning meegenomen.

Punt 8b Infobijeenkomst Arbeit/dsmarktplatform Euregio Rijn-Waal

Er zijn geen vragen of opmerkingen met betrekking tot dit agendapunt.

Besluit:

Het agendapunt wordt ter kennisgenomen.

Punt 8c Grenslandagenda NL-NRW – Veiligheidsconferentie Apeldoorn

Er zijn geen vragen of opmerkingen met betrekking tot dit agendapunt.

Besluit:

Het agendapunt wordt ter kennisgenomen.

Punt 8d Euregionale Scholenwedstrijd

Mevrouw de Ruiter licht dit agendapunt kort toe en geeft aan, dat de commissieleden als het goed is ook een link hebben ontvangen om de uitzending te bekijken.

Besluit:

Het agendapunt wordt ter kennisgenomen.

Punt 8e Uitslagen Tweede Kamer verkiezingen Nederland

De heer Van Soest licht dit punt kort toe en geeft aan dat de verkiezingsuitslag op zich zeer duidelijk was. VVD en D66 hebben het goed gedaan. En hoewel de PVV wat zetels heeft verloren hebben de rechtse partijen PVV, Forum voor Democratie en JA21 gezamenlijk toch zetels gewonnen. Door een ongelukkige samenloop van omstandigheden waarbij enkele vertrouwelijke notities naar buiten zijn gekomen, waarbij de minister-president een niet zo mooie rol had, is het formatieproces onderbroken. Dit wordt nu vlot getrokken door een ervaren formateur, die al 5 kabinetten mede tot stand heeft gebracht. Algemeen is de roep om een nieuwe bestuurscultuur.

Besluit:

Het agendapunt wordt ter kennisgenomen.

Er zijn geen verdere mededelingen of opmerkingen.

Punt 9 Sluiting

De voorzitter bedankt alle aanwezigen voor hun constructieve bijdrage en sluit de vergadering.